

TEMA 1. EL CONSELL INSULAR DE MENORCA. SÍNTESI HISTÒRICA

Tres etapes dels consells:

- 1) **1978-1990**. Constitució. Té funcions semblants a les diputacions
- 2) **1990-2000**. Recepció de **12** competències. Consolidació dels consells amb la nova llei de consells insulars (2000): tindran un consell executiu i crearan una administració burocràtica. Arriben **4** noves competències.
- 3) Amb la reforma de l'estatut de 2007 es culmina l'evolució iniciada el 1978 per traçar les línies mestres de l'organització i el funcionament dels consells insulars. Són institucions pròpies i d'autogovern de la comunitat autònoma. A partir d'ara, l'elecció dels membres dels consells es farà en llista separada de la del Parlament i es crea el Consell Insular de Formentera.

La Diputació Provincial de Balears es va constituir a Palma el 12 de desembre de 1812 i la corporació provincial va cessar el 18 de abril de 1979 arran de la creació dels consells insulars, constituïts el mateix mes i any com a conseqüència de la nova organització de l'estat segons la Constitució de 1978.

Després de les eleccions legislatives, el 10 de juliol de 1977 es va celebrar el **Pacte del Toro**: se sol·licità crear l'Assemblea de Parlamentaris de les Illes Balears, es demanà un òrgan polític i administratiu per a cada illa i un d'interinsular per al conjunt de l'arxipèlag. Es demanà la cooficialitat de la llengua catalana i es proposà una comissió tècnica per redactar un avantprojecte d'Estatut.

El 18 de juliol es constituí l'Assemblea Autònica de Menorca. Encara no disposaven de la nova Constitució, no era possible iniciar un règim autònic, però l'assemblea de Menorca va plantejar la necessitat d'aconseguir un règim transitori o preautonòmic.

Va ser a la reunió de parlamentaris al Saló Gòtic de l'Ajuntament de Ciutadella, on el 12 de desembre de 1977, aproven l'avantprojecte del règim transitori, de caràcter preautonòmic, per a les Illes Balears. Aquell document exigeix la cooficialitat de la llengua catalana, la creació dels consells insulars i del Consell General Interinsular.

El 3 de juny de 1978 es promulga el Decret Llei de règim preautonòmic de les Balears amb tres consells insulars i un Consell General Interinsular, encara sense competències.

El 24 de juliol de 1978 es va constituir el Consell General Interinsular

El 17 de juliol s'aprova la Llei 39/1978 d'Eleccions Locals, primera llei que regula les eleccions de les entitats locals en l'etapa democràtica, per extingir la Diputació Provincial de Balears, constituir els consells insulars i distribuir les competències de la Diputació entre els consells insulars i el Consell General Interinsular (ens administratiu provisional), que va rebre les primeres competències administratives de l'Estat, excepte aquells serveis de tipus social o econòmic que s'haurien d'atribuir al Consell General Interinsular (institució preautonòmica), assolint la representació de totes les illes a l'efecte de distribució de càrregues, subvencions o ajuts que l'Estat pogués establir (art. 40).

La dissolució, el juliol de 1978, de la "Diputación Provincial de Baleares" i la seva substitució pel Consell General Interinsular, obre les portes a crear els tres consells insulars de Mallorca, Menorca i Eivissa-Formentera. Creats per la Llei d'eleccions locals de 1978, els consells neixen primer com a organismes de l'Administració local.

El 26 de gener es dicta el Reial Decret 119/1979 que regula les eleccions als consells insulars.

El 3 d'abril es celebren les primeres eleccions als consells insulars.

El Consell Insular de Menorca es va constituir a l'Ajuntament de Maó el **19 d'abril de 1979**.

La seva primera corporació la van formar 12 consellers, d'entre ells 6 foren elegits per representar el consell en el Consell General Interinsular, i 4 formaren la Comissió de Govern.

Va ser un govern de concentració, on tots els consellers van tenir delegacions. Aquell Consell Insular posa les bases i prepara el procés per a les successives etapes de definició i consolidació de la institució, un cop és aprovat i entra en vigor l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears (1 de març de 1983).

El 29 de desembre de 1979 es promulga el decret de traspàs de les competències de l'antiga Diputació al consells insulars i al Consell General Interinsular.

El juny de 1980 es constitueix la Comissió dels Onze, encarregada de redactar el primer Estatut d'Autonomia de les Illes Balears.

El 25 de febrer s'aprova l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, per la llei orgànica 2/1983 **publicada al BOE dia primer de març**.

El 31 de març es constitueix el Parlament de les Illes Balears i després el seu Govern.

A partir de 1983, quan s'aprovà l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, els consellers eren alhora diputats del parlament balear.

L'Estatut d'Autonomia (1983), com a norma institucional bàsica de la Comunitat Autònoma articula, d'acord amb la Constitució, l'organització territorial en illes i municipis, i estableix que els consells insulars queden definits i configurats com a institucions de la comunitat autònoma de les Balears i els encarrega el govern, l'administració i la representació dels seus respectius territoris, les illes de Mallorca, Menorca i Eivissa-Formentera.

Des de la legislatura 1987-1991, la composició del plenari va passar de **12** a **13** consellers.

SEU DEL CIM. El Ple del Consell Insular acordà, en la sessió mantinguda a Alaior el juny de 1979, que la seu de la institució s'ubicàs a la ciutat de Maó.

Entre 1979 i 1981 el CIM va tenir la seva seu a l'Ajuntament de Maó.

El 1981 es va traslladar a un local del carrer Rosari i el febrer de 1983 es van mudar al Camí des Castell núm. 28, a CAN VICTORY, casa senyorial comprada i restaurada entre 1979 i 1982.

El 2 d'agost de 2002 s'inaugura la nova seu a la plaça de la Biosfera, 5

També compta amb una oficina administrativa a Ciutadella. El 1994 es formalitza l'adquisició de l'edifici situat a la plaça de la Catedral, que havia acollit, fins a la seva desaparició, la Universitat General de Menorca i Particular de Ciutadella. Amb aquesta nova seu s'obre el procés de descentralització política i administrativa de la primera institució de Menorca.

La llei del Parlament de les Illes Balears, 20/2000 de 27 d'octubre de consells insulars, que completa una altra d'anterior (llei 5/1989, de 23 de abril), formula les regles fonamentals del règim jurídic, organització i funcionament de les entitats citades, i que el Consell de Menorca ha completat amb un reglament orgànic.

Els consells insulars són entitats incardinades en la Comunitat, en la seva qualitat d'administracions públiques de caràcter territorial, que s'atribueixen a l'illa, en l'arxipèlag balear i també en el canari, dins l'esfera de les seves competències (llei 7/1985 de 2 d'abril, de bases del règim local, art. 4.1), tenen la consideració d'entitats de l'administració local i gaudeixen d'un règim especial determinat per l'estatut que també és diferent al de les comunitats uniprovincials (llei 7/1985, art. 40), per quant s'estableix que es regiran per la legislació reguladora de l'organització i funcionament de les diputacions i que assumeixen les seves competències d'acord amb el disposat a la llei de bases de règim local (art. 41.3) i les que els corresponen per l'estatut d'autonomia de les Balears.

L'estatut els otorga la facultat d'assumir, en el seu àmbit territorial, la

funció executiva i la gestió de diverses competències. D'aquesta forma, els consells, igual que les diputacions, tenen dos tipus de competències, unes de pròpies i unes altres de delegades (Llei 7/1985, art. 3.1).

Llei 5/1989, de 13 d'abril, de Consells Insulars

Capítol primer. Disposicions generals (art. 1-5)

- Pertany als CIM el govern, l'administració la representació de les corresponents illes.
- Tenen autonomia per a la gestió dels seus interessos.
- Els CIM tenen competències pròpies i delegades

Capítol segon. Els consells insulars com institucions de la CCAA (art. 6-11)

- Els CIM com a institucions de la CCAA, poden exercir la iniciativa legislativa en el Parlament (art. 26, estatut d'autonomia), fan competències de la CCAA.
- Els CIM poden signar amb altres administracions públiques convenis o acords
- La iniciativa legislativa es fa presentant proposicions de llei aprovades per la majoria. El text ha d'estar articulat, acompanyat d'una exposició de motius i antecedents, i una certificació del secretari del CIM dient que a compleix tot el degut
- Les competències atribuïdes als CIM ho seran simultàniament als tres CIM, tot i que alguns no les acceptin
- Si no s'accepten, han de ser aprovat pel ple i per majoria absoluta, i si l'atribució de competència no és acceptada, després no podrà

reclamada dins la mateixa legislatura ni en el mateix exercici pressupostari de diferents legislatures.

- Els CIM, com a representants ordinaris del Govern de la CCAA en l'illa, han de vetllar per fer complir les lleis i reglaments de la CCAA, rebre i registrar i donar camí a tota instància o document que vagi endreçat a la CCAA, establir una oficina d'informació general al públic sobre les feines de la CCAA, representar el president al govern de la CCAA en cas que no assisteixi el president de la CCAA.
- Cada CIM té potestat per regular el seu propi funcionament.

Capítol tercer. De les competències pròpies (art. 12-16)

Capítol quart. De les competències delegades (art. 17-21)

Llei 8/2000, de 27 d'octubre, de Consells insulars

Persegueix un major poder d'organització i donar una major autonomia al CIM. Un dels temes més polèmics va ser la inclusió dels consellers no electes.

La nova llei arribà amb l'augment de dotació econòmica de les transferències de competències. Més doblers implica més poder d'intervenció.

Llei 2/2002, de 3 d'abril, de finançament definitiu dels consells insulars

16 de desembre de 2002 s'aprova el Reglament Orgànic del Consell Insular de Menorca, publicat al BOIB el 10 de maig de 2003.

31 de gener de 2006 s'aprova el reglament de Participació Ciutadana, que consolida el compromís d'obrir la institució a tota persona que tengui interès en participar en la vida política i social de Menorca.

Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, de Reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears

A partir d'aquesta nova llei, els diputats autonòmics i els consellers insulars seran elegits en comicis separats o, si més no, en urnes separades. Així ho indiquen els articles 41 i 64 de l'estatut que regulen la composició i el règim electoral del Parlament i el dels consells insulars, respectivament.

Per tant, a partir d'ara els consellers insular electes ja no seran, a la vegada, diputats al parlament de les Illes Balears. En tot cas, ambdós càrrecs no són incompatibles.

Funcions del Consell Insular

Les funcions bàsiques són:

- Exercir la iniciativa legislativa davant el Parlament de les Illes Balears.
- Gestionar les decisions del Govern de la Comunitat Autònoma a Menorca i assumir la representació ordinària del Govern.
- Subscriure convenis i acords de cooperació.
- Exercir la potestat reglamentària.
- Assumir i executar les competències de l'article 39 de l'Estatut d'autonomia de les illes Balears.

Les competències del Consell Insular

L'Estatut d'autonomia de les Illes Balears permet assumir, desenvolupar i exercir la funció executiva i la gestió en nombroses matèries, així com demanar la transferència o delegació de qualsevol altra competència autonòmica.

El complex procés de traspàs de competències, on intervé el Parlament de les Illes Balears mitjançant la Comissió Tècnica Interinsular, ha incrementat al llarg del temps de funcionament del Consell de Menorca les seves tasques inicials, reduïdes en un principi a un àmbit estrictament d'administració local.

Avui, el Consell Insular aconsegueix un paper fonamental en la coordinació de les administracions de l'illa: l'ordenació territorial, l'activitat i el planejament urbanístic, l'ordenació i inspecció del sector turístic, la gestió del patrimoni historicoartístic, la recollida i el tractament de les deixalles, l'atenció i assistència social a col·lectius desfavorits o amb discapacitats, la protecció dels menors i el transport terrestre són, juntament amb altres tasques com la protecció civil o el servei de bombers.

La diada del Poble de Menorca

El Ple del Consell Insular de Menorca, acordà, el 1981, instituir la festa de Sant Antoni, patró de l'illa, com a Diada del Poble de Menorca.

El primer pregó es va realitzar el 1982.